

АРҚАЛЫҚ БАТЫР

ЖЫРЫ

Советхан ТІЛЕУБАЕВ

ЗЕРТТЕЛУІ
НҰСҚАЛАРЫ

ҚАЗАК ЕНБЕК ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚАТЫНАСТАР АКАДЕМИЯСЫ

Советхан ТІЛЕУБАЕВ

«АРҚАЛЫҚ БАТЫР» ЖЫРЫ:
ЗЕРТТЕЛУІ, НҰСҚАЛАРЫ

Монография

Алматы
2018

ӨӘЖ 821.512.122:398
КБЖ 83.3 (5 Каз):84 Каз 78
Ғ 93

*Жаңа Азақ еңбек және ақпараттық қанша-тыр
қосымасы Ғылым кеңесінің шешімімен ұсынылған
(АӘЖ катталма, 28.12.2017)*

Шығармалар:

филология ғылымдарының докторы, профессор *Ж. Дәлібаев*
филология ғылымдарының докторы, профессор *З. Сейітжанұлы*

Тілеубаев Сәуатхан

Ғ 93 «Арқалық батыр» жыры: зерттелуі, нұсқалары: мо-
нография / С. Тілеубаев. – Алматы: Қазақ университеті,
2018. – 178 б.

ISBN 978-601-04-3196-6

Бұл еңбек «Арқалық батыр» жырының зерттелу тарихын, жардың нұсқалылығын, осы күнге дейін сақталған барлық нұсқаларын толық тұтқыстап, көпесті түрде қарастыруымен сипатталады. Жыр нұсқаларының образдар жүйесі мен көркемдік ерекшеліктері сараланып, бұрын-соңды жарияланбаған жаңа да тың дереккөздер көпшілік назарына ұсынылады. Жырға арқау болған нақты тарихи оқиғалар мен жыр кейіпкерлерінің прототиптері нақты деректер арқылы айқындалады. Шығарма тілінің көркемдігі, ондағы суреттеулері, жырдың құрылымы мен мазмұнындағы өптеге ұқсас ерекше қырлары терең байыпталады.

Кітап қазақ әдебиетінің тарихымен айналысатын ғалымдар мен магистранттарға, студенттерге және ата-баба тарихын қалдыр тұтатын көпшілік қауымға арналады.

ӨӘЖ 821.512.122:398
КБЖ 83.3 (5 Каз):84 Каз 75

ISBN 978-601-04-3196-6

© Тілеубаев С., 2018

**С.Б. ТІЛЕУБАЕВ
А.Ж. БОЛСЫНБАЕВА
Г.С. МУКУШЕВА**

ЗАҢГЕРДІҢ СӨЙЛЕУ МӘДЕНИЕТІ

(ШЕШЕНДІК ӨНЕР)

ӘОЖ 80/81 (075.8)

КБЖ 81.2-5 я 73

Т 93

Пікір жазғандар:

Ханкей Е., М. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының аға ғылыми қызметкері, филология ғылымының кандидаты;

Амитов Ш.Е., Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясы Заң институты КОФ бастығы, заң ғылымының кандидаты, полиция полковнигі.

Тілеубаев С.Б., Болсынбаева А.Ж., Мукушева Г.М.

Т 93 Заңгердің сөйлеу мәдениеті: Оқулық. – Алматы: Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясы, 2014ж. – 106 бет.

ISBN 978-601-7460-16-7

Оқулық тыңдаушылардың сөйлеу мәдениетін жетілдіру, сөздік қорын байыту мақсатында дайындалды, сонымен қатар өз білімдерін әрі қарай тереңдету үшін ізденуге бағытталған.

Бұл еңбекте тақырыптар мен тапсырмалар, қосымша мәтіндер, лексика-грамматикалық материалдар, кестелер мен сызбалар үлгі түрінде беріледі.

Сөйлеу мәдениеті – сөз мәдениетінің жоғарғы сатысы. Оқулық тыңдаушылардың ауызекі сөйлеу мәдениеті мен жазба тіл мәдениетін меңгеріп, шешендік өнерге қол жеткізуіне ықпал етері сөзсіз. Шешен сөйлеу өнері, әсіресе, іскер адамдарға, соның ішінде заңгер, сот қызметкерлеріне аса қажет. Болашақта қызмет барысында заңгерлердің сөйлеу мәдениетін қалыптастырып, олардың осы саладағы біліктілігі мен білімдерін арттыруда бұл кітаптың маңыздылығы зор.

Оқулық көпшілік қауымға, тыңдаушы, студенттерге арналған.

ӘОЖ 80/81 (075.8)

КБЖ 81.2-5 я 73

ISBN 978-601-7460-16-7

© Тілеубаев С.Б., Болсынбаева А.Ж., Мукушева Г.М., 2014

© Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясы, 2014

**С.Б. ТІЛЕУБАЕВ
Г.С. СОЛТАНБЕКОВА**

**ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ
ІС ҚАҒАЗДАРЫН ЖҮРГІЗУ**

Оқу құралы

ӘОЖ 80/81 (075.8)

КБЖ 81.2-5 я 73

Т 93

Пікір жазғандар:

Ханкей Е., М. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының аға ғылыми қызметкері, филология ғылымының кандидаты;

Амитов Ш.Е., Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясы Заң институты КОФ бастығы, заң ғылымының кандидаты, полиция полковнигі.

Тілеубаев С.Б., Болсынбаева А.Ж., Мукушева Г.М.

Т 93 Заңгердің сөйлеу мәдениеті: Оқулық. – Алматы: Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясы, 2014ж. – 106 бет.

ISBN 978-601-7460-16-7

Оқулық тыңдаушылардың сөйлеу мәдениетін жетілдіру, сөздік қорын байыту мақсатында дайындалды, сонымен қатар өз білімдерін әрі қарай тереңдету үшін ізденуге бағытталған.

Бұл еңбекте тақырыптар мен тапсырмалар, қосымша мәтіндер, лексика-грамматикалық материалдар, кестелер мен сызбалар үлгі түрінде беріледі.

Сөйлеу мәдениеті – сөз мәдениетінің жоғарғы сатысы. Оқулық тыңдаушылардың ауызекі сөйлеу мәдениеті мен жазба тіл мәдениетін меңгеріп, шешендік өнерге қол жеткізуіне ықпал етері сөзсіз. Шешен сөйлеу өнері, әсіресе, іскер адамдарға, соның ішінде заңгер, сот қызметкерлеріне аса қажет. Болашақта қызмет барысында заңгерлердің сөйлеу мәдениетін қалыптастырып, олардың осы саладағы біліктілігі мен білімдерін арттыруда бұл кітаптың маңыздылығы зор.

Оқулық көпшілік қауымға, тыңдаушы, студенттерге арналған.

ӘОЖ 80/81 (075.8)

КБЖ 81.2-5 я 73

ISBN 978-601-7460-16-7

© Тілеубаев С.Б., Болсынбаева А.Ж., Мукушева Г.М., 2014

© Қазақстан Республикасы ІІМ Алматы академиясы, 2014

С.Б. ТІЛЕУБАЕВ

ҚАЗАҚ ТІЛІ

**(Тыңдаушыларға арналған
жаттығулар мен мәтіндер жинағы)**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ

АЛМАТЫ АКАДЕМИЯСЫ

С.Б. ТЛЕУБАЕВ

ҚАЗАҚ ТІЛІ

(Тыңдаушыларға арналған
жаттығулар мен мәтіндер жинағы)

АЛМАТЫ
2011

Қазақстан Республикасы ПМ Алматы академиясының
Оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

УДК 811.512.122 (075)

ББК 81.2 Қаз я7

Т 93

Пісір бергендер:

Күркебаев К., әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті қазақ тілі кафедрасының доценті, филология ғылымдарының кандидаты;

Бейсеев А., Қазақстан Республикасы ПМ Алматы академиясы орыс және шет тілдер кафедрасының доценті, филология ғылымдарының кандидаты, полиция майоры

Т 93 Тілеубаев С.Б. Қазақ тілі (жаттығулар мен мәтіндер жинағы. – Алматы: Қазақстан Республикасы ПМ Алматы академиясы ФЗЖРБЖҮБ, 2011. – 110 б.

ISBN 978-601-7336-25-7

Ұсынылып отырған оқу құралы ҚР ПМ ведомствалық оқу орындары мен жоғары оқу орындарының заң факультетінің тыңдаушыларына арналып, «Қазақ тілінің типтік бағдарламасының» негізінде жазылған.

Оқу құралы қазақ тілін басынан бастап үйренушілерге, сонымен қатар өз білімдерін әрі қарай жетілдіруші тыңдаушыларға, студенттерге арналған.

Оқу құралы жаттығулар мен мәтіндер жинағынан, лексика-грамматикалық материалдар, таблица және сөйлеу үлгілері түрінде беріледі.

Ол тақырыптар бойынша берілген мәтіндердің жалпы мазмұны тыңдаушылардың ауызекі сөйлеудегі тілдік қарым-қатынастарын арттыруға, елтанымдық білім-біліктерін кеңейтуге ықпал етеді. Болашақ мамандықтарына байланысты көптеген ұғымдар мен түсініктерді негізге ала отырып, қазақ заңдарының түптамыры мен тарихына, ұлағатты ұлы даналардың өмірі, сондай-ақ, алғашқы қазақтың заңгер мамандары туралы шолу жасайды.

УДК 811.512.122 (075)

ББК 81.2 Қаз я7

ISBN 978-601-7336-25-7

© Тілеубаев С.Б., 2011,
© Қазақстан Республикасы
ПМ Алматы академиясы,
2011

Радиоэлектроника және байланыс әскери-инженерлік
институтының **ҒЫЛЫМИ ЕҢБЕКТЕРІ**

Әскери ғылыми-техникалық журнал

№ 4 (46), (желтоқсан) 2021 ж.
тоқсан сайын

НАУЧНЫЕ ТРУДЫ Военно-инженерного
института радиологии и связи

Военный научно-технический журнал

№ 4 (46), (декабрь) 2021 г.
ежеквартально

Журнал 2010 жылдан шыға бастады

Журнал основан в 2010 году

Меншік иесі: Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
«Радиоэлектроника және байланыс әскери-
инженерлік институты» мемлекеттік
мекемесі.

Собственник: Республиканское
государственное учреждение «Военно-
инженерный институт радиологии и
связи» Министерства обороны Республики
Казахстан.

Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігімен
бұқаралық ақпарат құралын есепке қою
туралы 2010 жылғы 14 сәуірдегі № 10815-
Ж қуәлігі берілген.

Свидетельство о постановке на учет
средства массовой информации от 14
апреля 2010 года № 10815-Ж, выданное
Министерством культуры и информации
Республики Казахстан.

Қазақстан Республикасы Білім және
ғылым министрлігі Білім және ғылым
саласындағы бақылау комитетінің 2019
жылғы 2 қазандағы № 689 бұйрығымен
«РЭЖБЭИИ Ғылыми еңбектері» журналы
ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін
жариялау үшін комитет ұсынатын баспалар
тізбесіне қосылды.

Приказом Комитета по контролю в
сфере образования и науки Министерства
образования и науки Республики Казахстан
от 2 октября 2019 года № 689 журнал
«Научные труды ВИИРЭиС» включен в
перечень изданий, рекомендованных
Комитетом для публикации основных
результатов научной деятельности.

БАС РЕДАКТОР

Исмагулова Нургуль Сайдуллаевна

филология ғылымдарының кандидаты, қауымд.проф.,
Радиоэлектроника және байланыс әскери-инженерлік
институты ғылыми-зерттеу бөлімінің бастығы, майор

*Педагогикалық зерттеулер: тәжірибе және технология -
Педагогические исследования: опыт и технология*

КУСАИНОВА Р.М., КАЛЫКОВ О.С. Тәуелсіздік – қазақ халқының ғасырлар бойғы арманының жемісі.....	122
СҮЛЕЙМЕНОВ С.Е., КУСАИНОВА Р.М. Қазақстан Республикасындағы әскери қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі әскери білім саласының рөлі.....	127
КУСАИНОВ К.К. Роль психологической подготовки в современной системе подготовки обучаемых в высших военных учебных заведениях Вооруженных Сил Республики Казахстан.....	132
БАЙБУКАШЕВА А.С. Шет тілін оқытуда геймификацияны қолдану әдістері.....	138
ZHUMANOVA N., AKIMBAYIEVA N., ALDABERGENOVA M., ZHAXIBAYEVA Zh. Using a virtual laboratory in chemistry lessons.....	142
УТЕНОВА Д.А. Қазақ тілі сабақтарында курсанттардың сөйлесім іскерлігін дамыту.....	147
БОТИН Д.М., СУХОВ А.О. Қазақстан Республикасындағы әскери білім берудің өзекті мәселелері.....	152
ТУРАНОВ М.С., КОЖБАЕВА Г.К. Патриотическое воспитание в среднем и высшем образовании.....	157
РАХИМБЕРДИЕВ А.С., КОВТУН А.А., СЕНГАЛИЕВ Р.И. Жоғары технология құралдары арқылы жоғары оқу орындарында курсанттарды әскери-патриоттық тәрбиелеудің кейбір аспектілері.....	165
БЕКМАҒАМБЕТОВ Ә., ҚОЖАНҰЛЫ М., ИСМАГУЛОВА Н.С. Жастарды патриоттық рухта тәрбиелеуде әскери лауазымдар мен атақтардың рөлі	171
БИСЕНБАЕВ П.Қ., ТІЛЕУБАЕВ С.Б. «Ләйлі-Мәжнүн» дастанының шығыстық нұсқалары.....	183
АБИРОВ М.Р., СҮЛЕЙМЕНОВА Ә.Т. Елбасы және тәуелсіздік. ҚР Қарулы Күштерінің құрылу тарихына қатысты деректерге шолу.....	189
Условия приема и требования к оформлению статей	195